

De controle en de reglementering inzake zandwinning: een update

Helga Vandenreyken, Florian Barette en Ingrid Van Aken

Studiedag zandwinning, Oostende, 18 oktober 2024

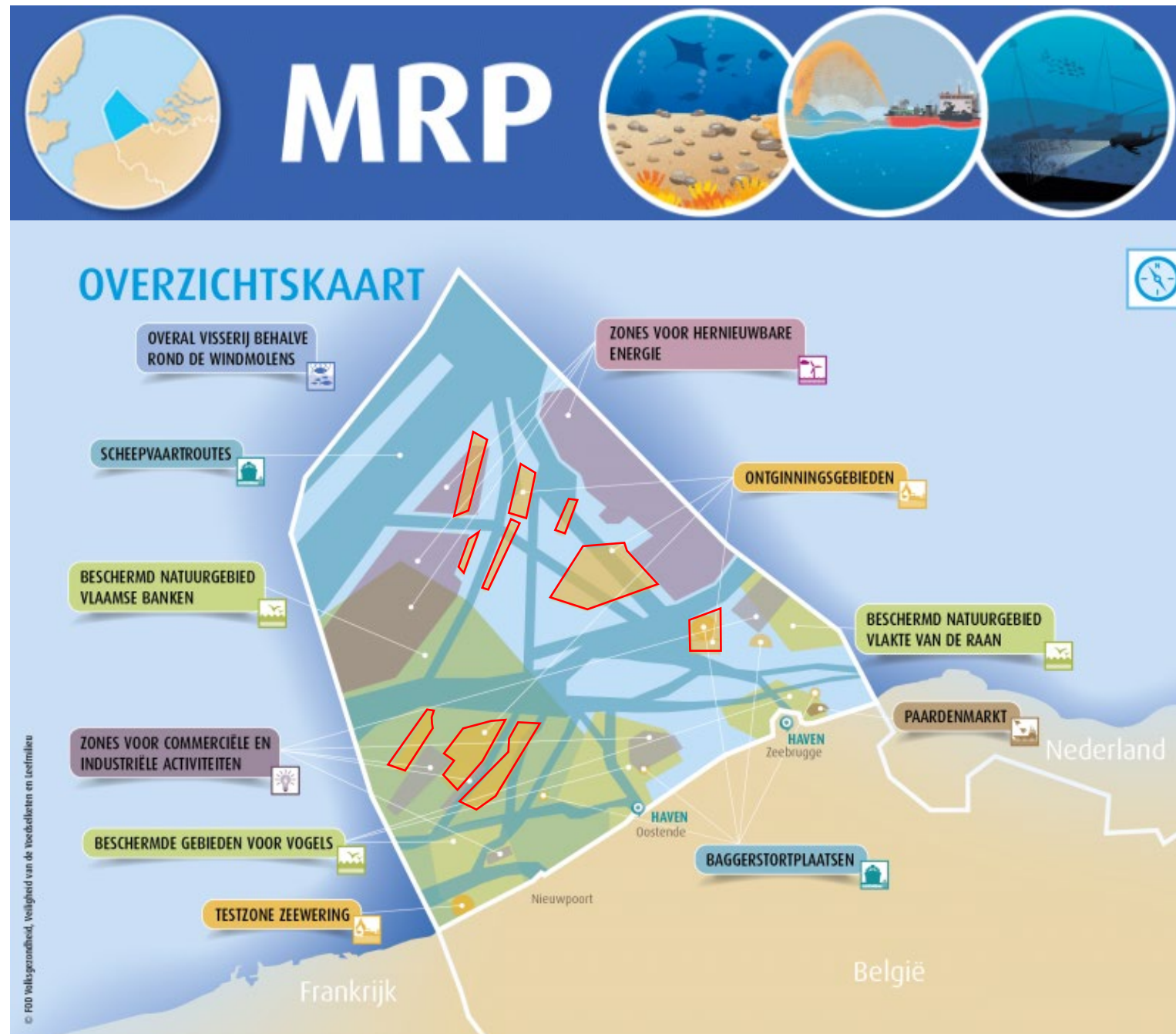
Zandwinning in het Belgische deel van de Noordzee: juridische basis

- Wet continentaal plat Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat.
- Procedurebesluit Koninklijk besluit van 1 september 2004 betreffende de voorwaarden en de toekenningsprocedure van concessies voor de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat
- KB milieuvergunning Koninklijk besluit van 26 april 2024 betreffende de procedure tot instelling van mariene beschermde gebieden, tot Natura 2000-toelating en Natura 2000-goedkeuring en tot milieuvergunning in de Belgische zeegebieden
- Marien Ruimtelijk Plan, ...

Marien Ruimtelijk Plan

Vastlegging zandwingebieden en exploratiegebied

MRP 2026 – 2034
in voorbereiding

Bron: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Raadgevende Commissie Zand

- Minister van Economie adviseren:
 - concessies
 - maximale ontginningsvolumes
 - sluiting zones
 - ...
- Opvolging van impactstudies

AGENTSCHAP
MARITIEME
DIENSTVERLENING en
KUST

ILVO
Institute for Agricultural
and Fisheries Research

economie
FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Wijzigingen procedurebesluit in 2024

- Wijzigingsbesluit van 12 juni 2024
 - aanpassing vergoedingen
- Wijzigingsbesluit van 4 juli 2024
 - aanpassing van het automatisch registreersysteem
- Wijzigingsbesluit van 1 september 2024
 - aanpassing van het register

- Toekomstige wijziging
 - aanpassing aanvraag concessie: splitsing concessie- en milieuvergunning

Milieuvergunning voor exploratie en exploitatie van minerale en andere niet-levende rijkdommen van de zeebodem en van de ondergrond

- KB van 26 april 2024 betreffende de procedure tot instelling van mariene beschermde gebieden, tot Natura 2000-toelating en Natura 2000-goedkeuring en tot milieuvergunning in de Belgische zeegebieden
- Titel 5, Hoofdstuk I = de “gewone” procedure voor milieuvergunningsplichtige activiteiten
 - met integratie procedure Natura 2000-toelating
- Titel 5, Hoofdstuk II = specifieke bepalingen inzake de milieuvergunning continentaal plat (vanaf art. 100)
 - Verwijzing naar de “gewone” milieuvergunningsprocedure, met enkele uitzonderingen specifiek voor continentaal plat

Procedure

- Indienen aanvraag
 - Milieueffectbeoordelingsrapport (+ ev. ontwerp passende beoordeling): o.a. beschrijving van de effecten van de activiteit op hydrodynamica, benthos, zeezoogdieren, klimaat, ...+ alternatievenonderzoek
- Controle volledig en ontvanke lijk (geen retributie)
- Termijn begint te lopen dag na betekening attest volledig en ontvanke lijk
- Publieksraadpleging (binnen 15d): opmerkingen publiek + advies Raadgevende Commissie Zand en Grind (binnen 60d)
- Procedure Espoo bij waarschijnlijke grensoverschrijdende aanzienlijke effecten

Procedure

- BMM: onderzoek MER + gemotiveerde conclusie en advies over de aanvaardbaarheid van de activiteit voor het marien milieu (+ ev. passende beoordeling) (binnen 100d)
- Advies dienst Marien Milieu en dienst Continentaal Plat (binnen 115d)
- BMM stuurt alles naar minister (binnen 125d)

Procedure

- Minister stuurt ontwerp MB naar aanvrager (binnen 135d)
- Opmerkingen aanvrager (binnen 145d)
- Besluit minister milieuvergunning continentaal plat (+ ev. besluit Natura 2000-toelating) (binnen 155d)
- Verlenging termijnen mogelijk (+ 80d)

- Duur van de vergunning: aangepast aan concessie
- Procedure m.b.t. het wijzigen van de milieuvoorwaarden, of schorsing/opheffing van de vergunning door de minister, oa. indien onaanvaardbare nadelige gevolgen voor de sedimentafzettingen of voor het marien milieu blijken uit de continue monitoring (zie KB concessie)
 - [Advies Raadgevende Commissie Zand en Grind](#)
- Ingreep en wijziging van de vergunning door de aanvrager
- Verval

In werking treding

- Milieuvergunning zal pas moeten aangevraagd worden nadat aanpassing KB Concessie is gepubliceerd en in werking is getreden.
- Uiterlijk op 31 december 2024.

Aanvraag concessie: via een handig invulformulier

economie
FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

AANVRAAG CONCESSIE ZANDWINNING
E644008 6-01 N V5.3 p.1/3

Met dit formulier kunt u een nieuwe concessie aanvragen, of een verlenging en/of uitbreiding van uw bestaande concessie. Gelieve het formulier zo volledig mogelijk in te vullen. Voor vragen kunt u contact opnemen met Helga Vandenreyken via e-mail op Helga.Vandenreyken@economie.fgov.be of telefonisch op 02 277 87 78.

Stuur het ingevulde aanvraagformulier:

- per aangetekende post naar:
FOD Economie - Algemene Directie Kwaliteit & Veiligheid
T.a.v. mevrouw de directeur-generaal Maureen Logghe
Koning Albert II-laan 16
1000 BRUSSEL
of
- digitaal naar Maureen.Logghe@economie.fgov.be en Helga.Vandenreyken@economie.fgov.be.

De gegevens van de aanvrager

Naam

Voornaam

Woonplaats

Functie binnen uw bedrijf

Nationaliteit

De gegevens van de contactpersoon

Naam

Voornaam

Functie binnen uw bedrijf

Telefoonnummer

E-mailadres

Contact: Helga Vandenreyken | Dossierbeheerder
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid - Dienst Continentaal Plat | helga.vandenreyken@economie.fgov.be | +32 2 277 87 78
Ondernemingsnr.: 0314.595.348

+32 800 120 83 [f](#) FODEconomie [@fodeconomie](#) [/fad-economie](#) [economie.fgov.be](#) [.be](#)

economie
FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

AANVRAAG CONCESSIE ZANDWINNING
E644008 6-01 N V5.3 p.2/3

De gegevens van uw bedrijf of gewestelijke overheidsdienst

Privé-firma

Naam bedrijf

Ondernemingsnummer

Nummer van de vestigingseenheid

Adres

Gewestelijke overheidsdienst

Nummer van de vestigingseenheid

Volledige benaming dienst

Adres

Soort aanvraag

Duid aan wat van toepassing is op uw aanvraag:

nieuwe aanvraag

verlenging van mijn huidige concessie

uitbreiding van mijn huidige concessie

verlenging en uitbreiding van mijn huidige concessie

De beschrijving van uw project

Wat wenst u te ontginnen? zand grind

Waarmee gaat u ontginnen? sleephopperzuiger steekhopperzuiger (enkel toegelaten in controlezone 3)

Contact: Helga Vandenreyken | Dossierbeheerder
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid - Dienst Continentaal Plat | helga.vandenreyken@economie.fgov.be | +32 2 277 87 78
Ondernemingsnr.: 0314.595.348

+32 800 120 83 [f](#) FODEconomie [@fodeconomie](#) [/fad-economie](#) [economie.fgov.be](#) [.be](#)

economie
FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

AANVRAAG CONCESSIE ZANDWINNING
E644008 6-01 N V5.3 p.3/3

De locatie van de ontginning

Waar wenst u te ontginnen?

Controlezone 1 - Thorntonbank

Controlezone 2 - Kwintebank, Buiten Ratel en Oostdijk
 sector 2kb sector 2br sector 2od

Controlezone 3 - Sierra Ventana
 sector 3a sector 3b

Controlezone 4 - Hinderbanken
 sector 4a sector 4b sector 4c sector 4d

Controlezone 5 - Blighbank

Verklaring

Ik verklaar dat alle informatie in deze aanvraag naar waarheid is ingevuld.

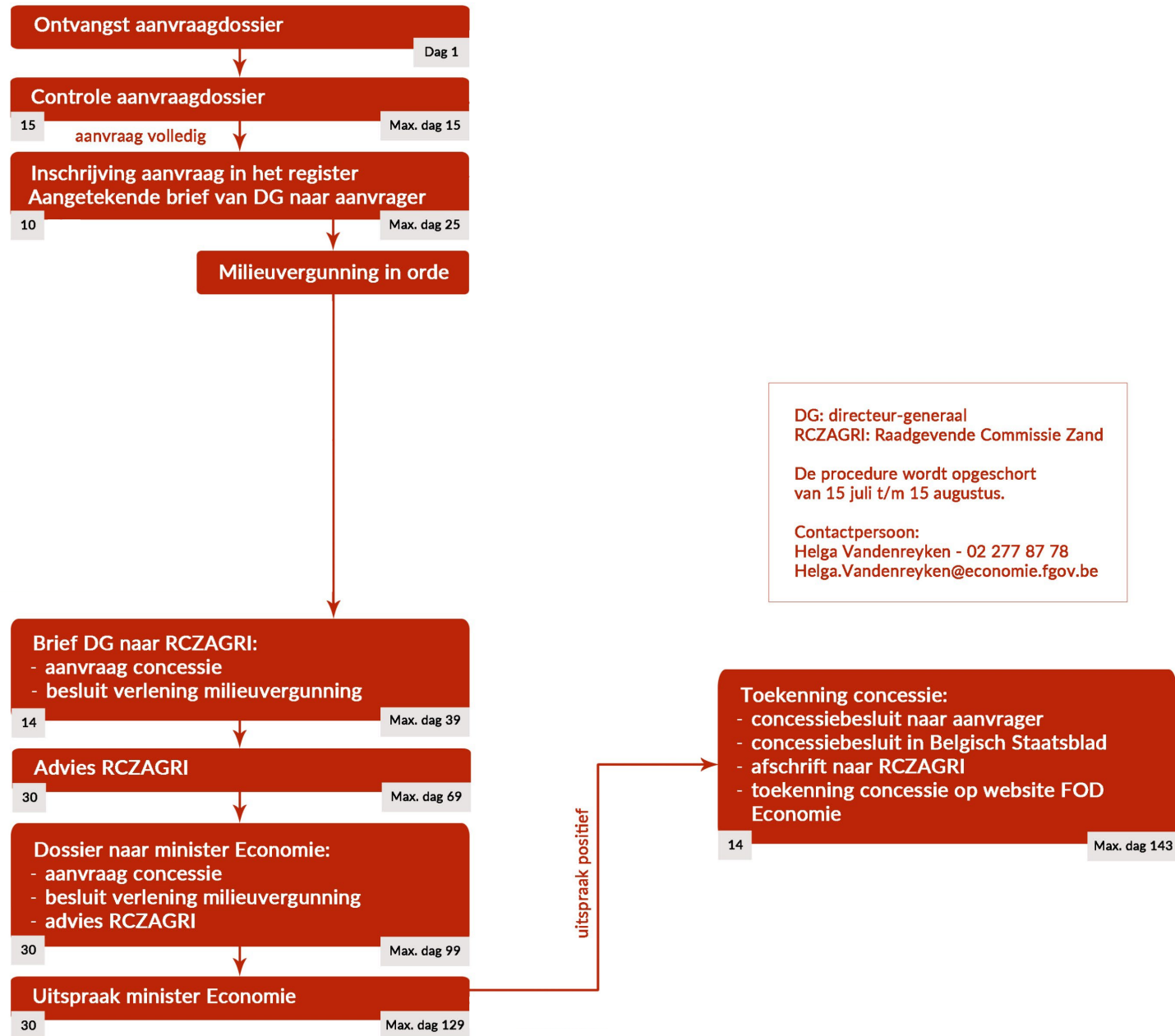
Datum

Handtekening van de aanvrager

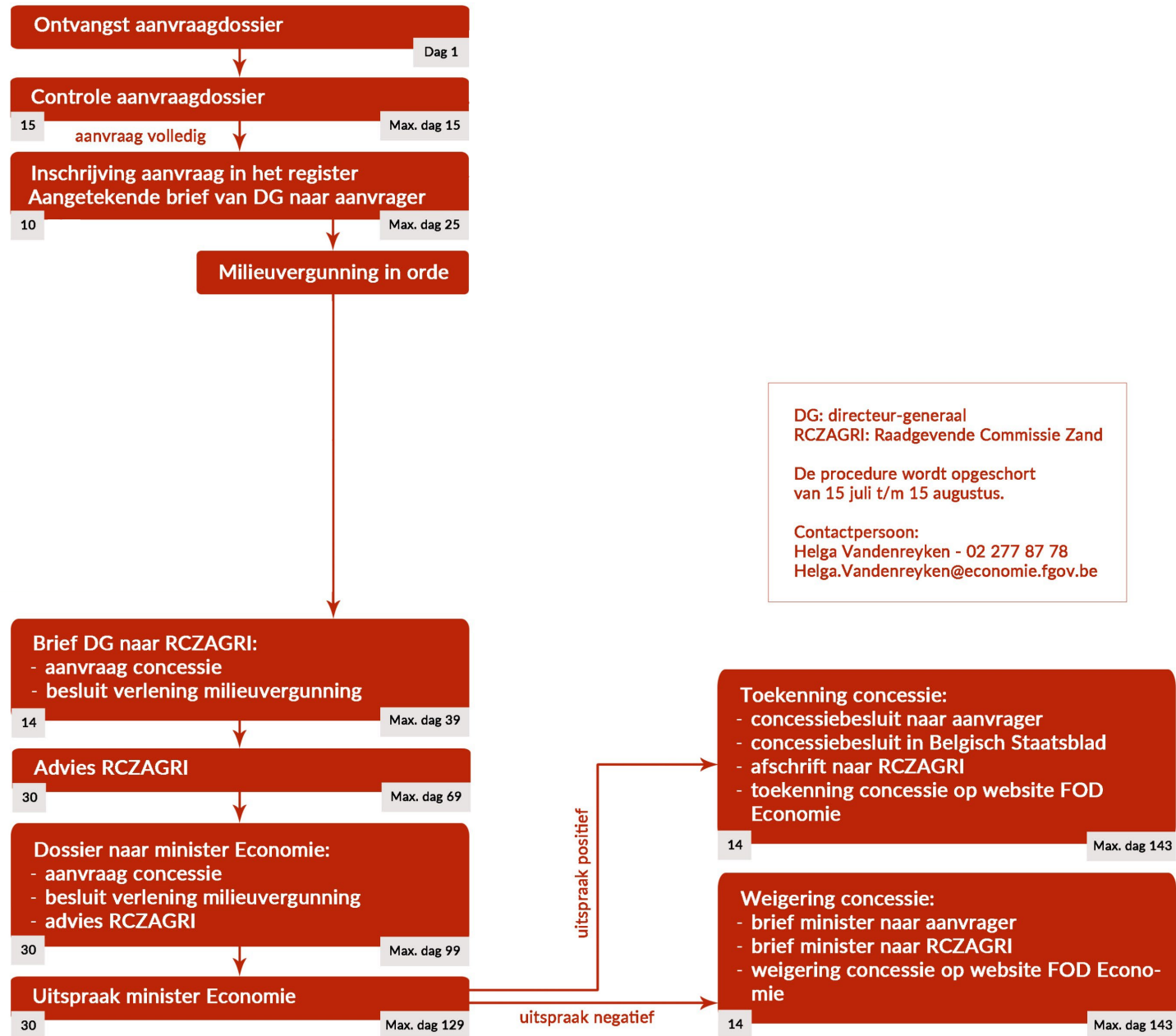
Contact: Helga Vandenreyken | Dossierbeheerder
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid - Dienst Continentaal Plat | helga.vandenreyken@economie.fgov.be | +32 2 277 87 78
Ondernemingsnr.: 0314.595.348

+32 800 120 83 [f](#) FODEconomie [@fodeconomie](#) [/fad-economie](#) [economie.fgov.be](#) [.be](#)

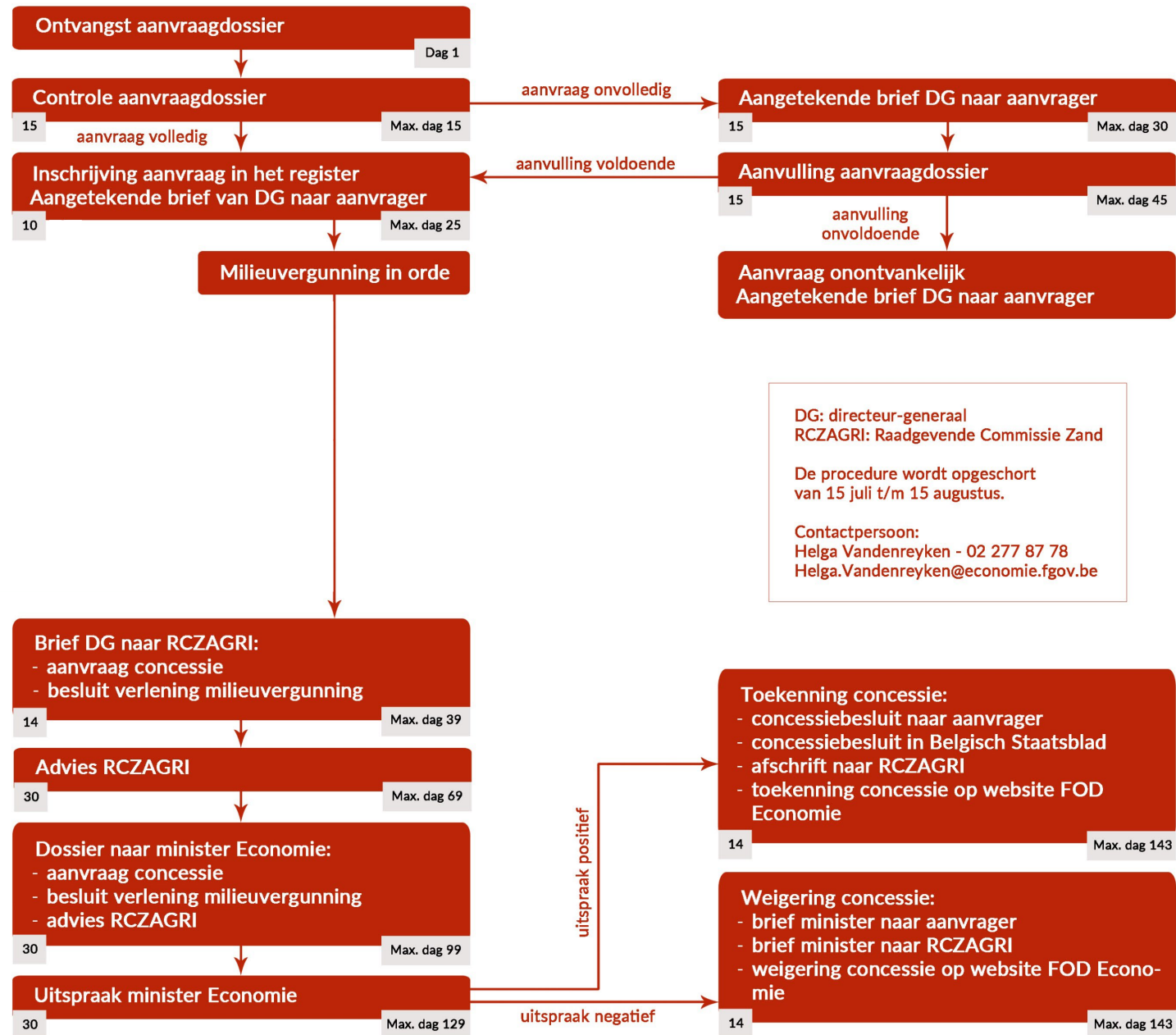
Aanvraag concessie: de procedure in stappen

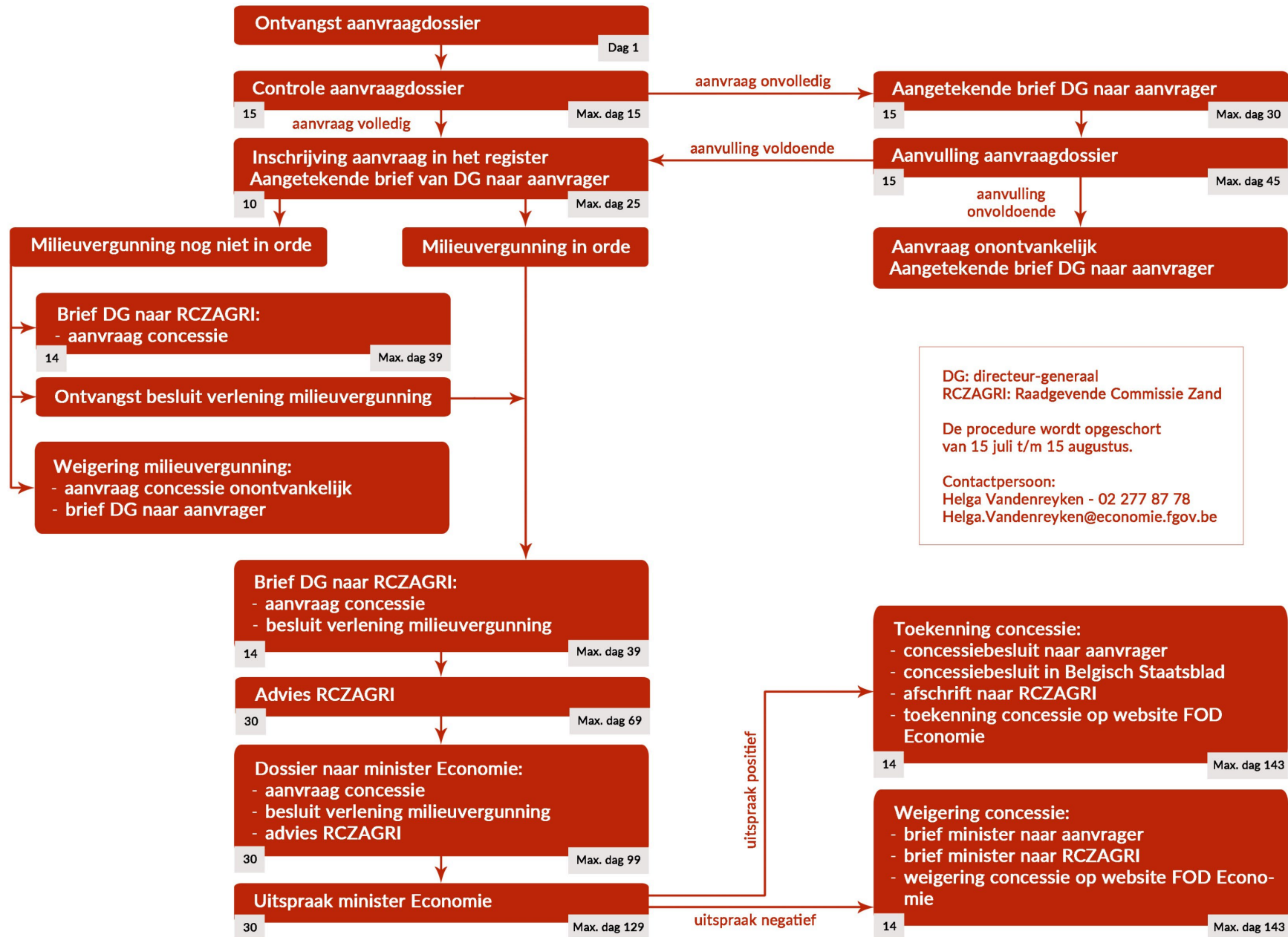
Aanvraag concessie: de procedure in stappen

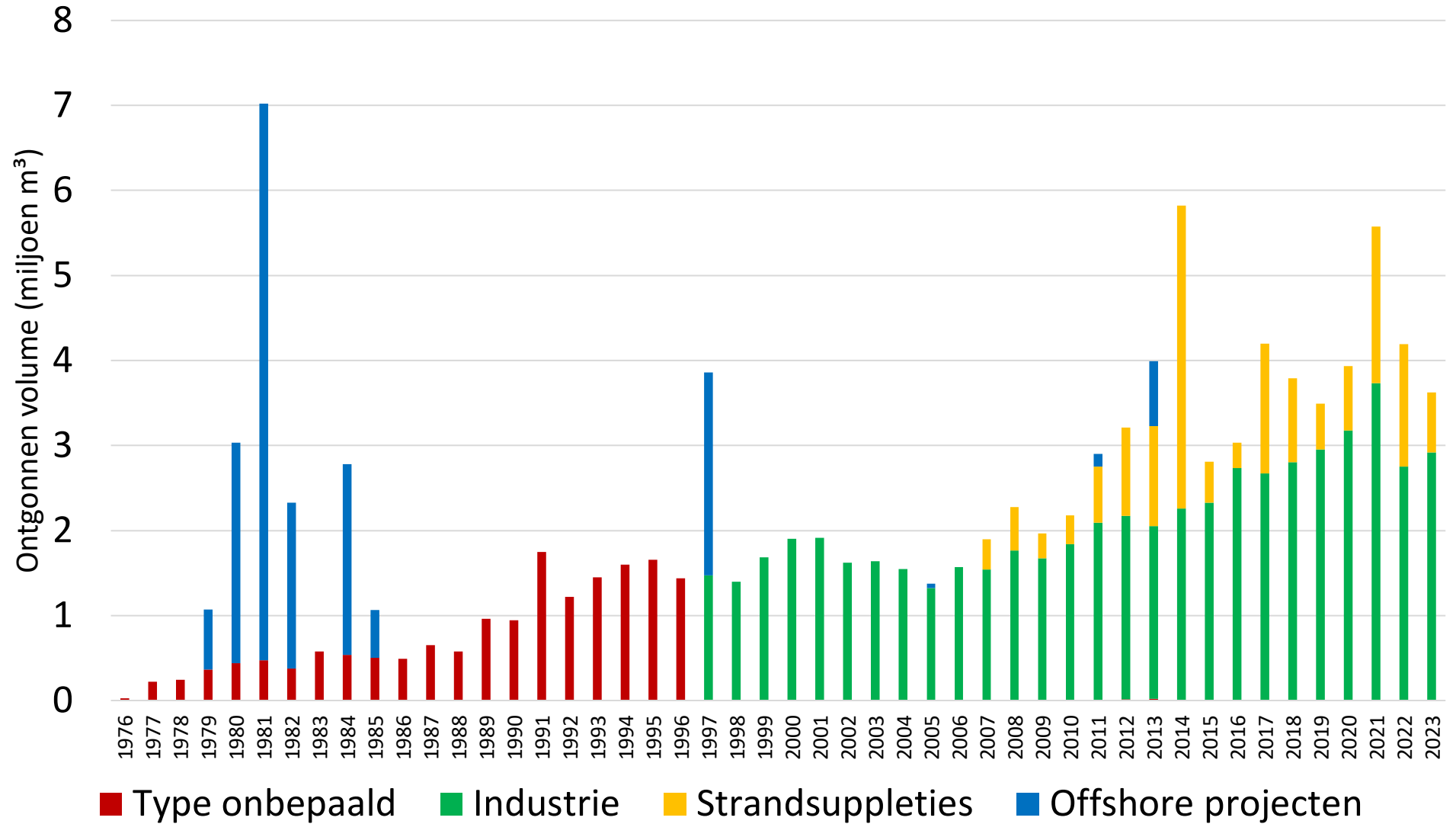
Aanvraag concessie: de procedure in stappen

Aanvraag concessie: de procedure in stappen

Toekenning van het jaarlijks maximaal exploitatievolume

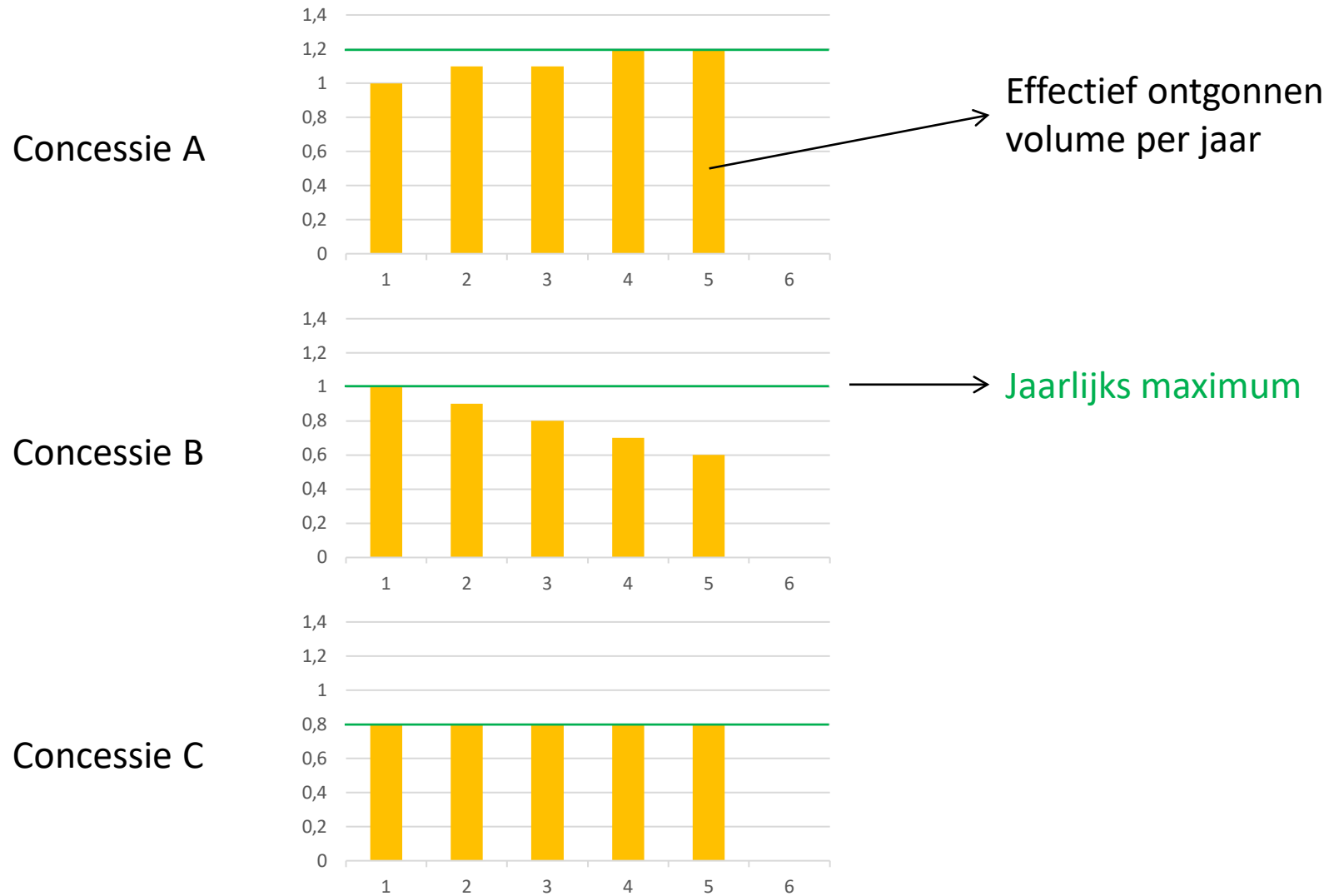
Toekenning van het jaarlijks maximaal exploitatievolume

- Totale exploitatievolume voor alle concessiehouders = 3 miljoen m³ / jaar. Uitzonderlijke projecten tellen niet mee, behalve als ze plaatsvinden in het habitatgebied (sector 2).

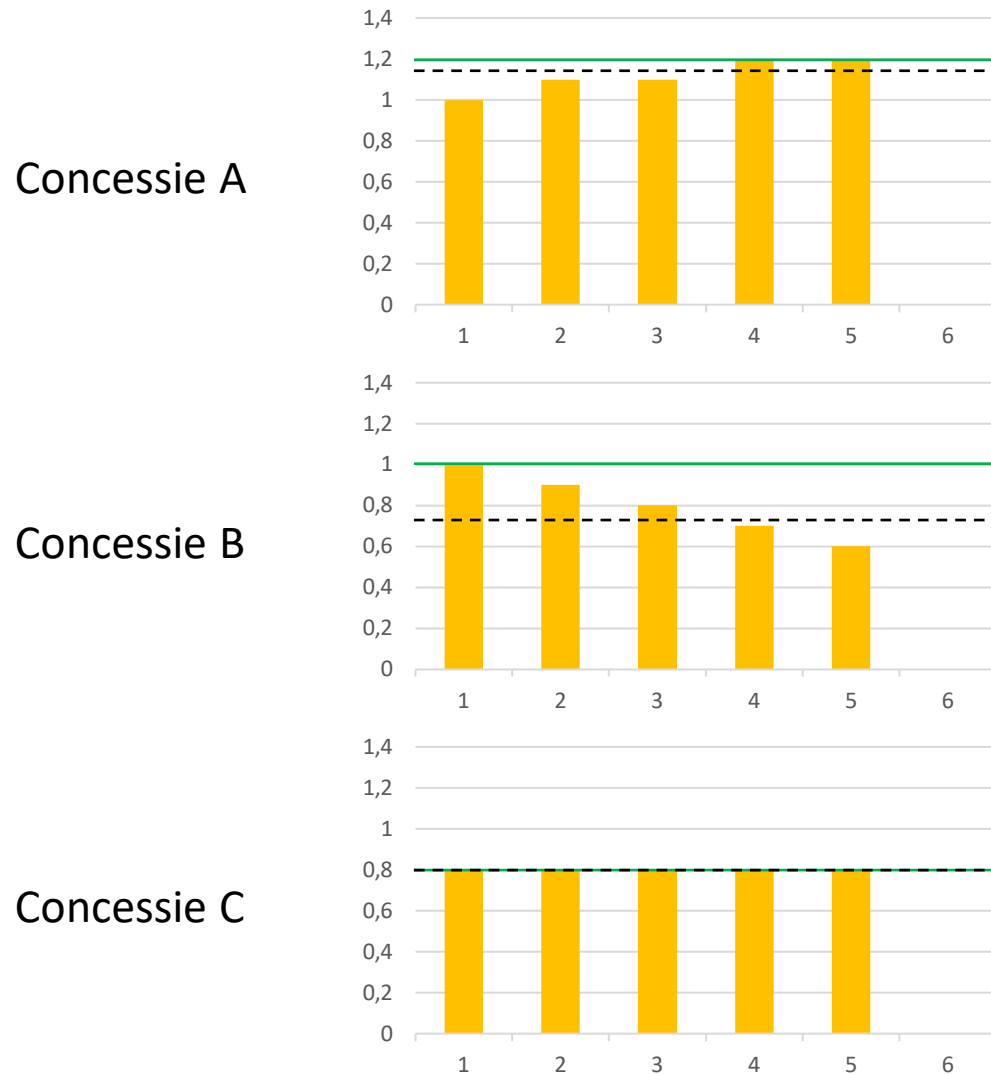
‘Exploitatie waarvoor per maand meer dan 100.000 m³ zand of grind ontgonnen wordt en welke in de tijd beperkt is.’

- Habitatgebied: limiet van 1.578 miljoen m³ / jaar in de periode 2020-2025.
- Maximale exploitatievolume per concessiehouder wordt jaarlijks bepaald, rekening houdend met ontgonnen hoeveelheden van elke concessiehouder gedurende vorige 5 jaar (gewogen gemiddelde)
- Doel: beschikbaar volume van 3.000.000 m³ maximaal benutten
- Minimaal exploitatievolume van 30.000 m³ / jaar.

Toekenning van het jaarlijks maximaal exploitatievolume

Toekenning van het jaarlijks maximaal exploitatievolume

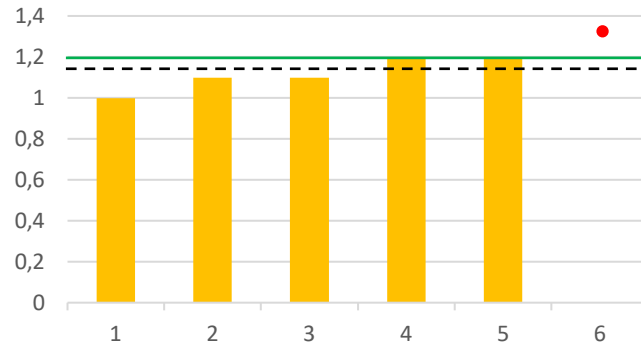

Gewogen gemiddelde berekenen

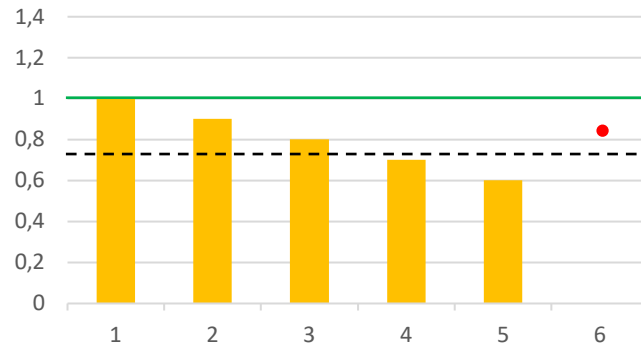
$$\frac{\sum_{i=1}^n w_i V_i}{\sum_{i=1}^n w_i} = \frac{(1 \times 1) + (2 \times 0.9) + (3 \times 0.8) + (4 \times 0.7) + (5 \times 0.6)}{15} = 0.73$$

Toekenning van het jaarlijks maximaal exploitatievolume

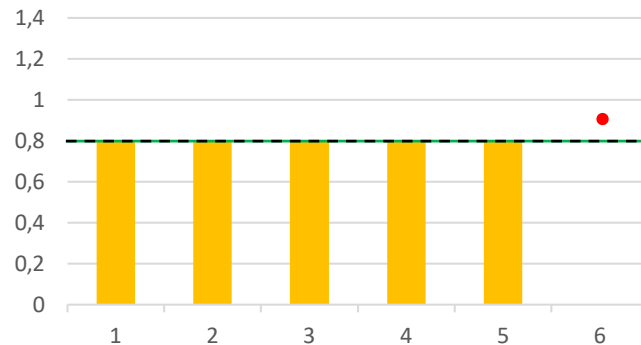
Concessie A

Concessie B

Concessie C

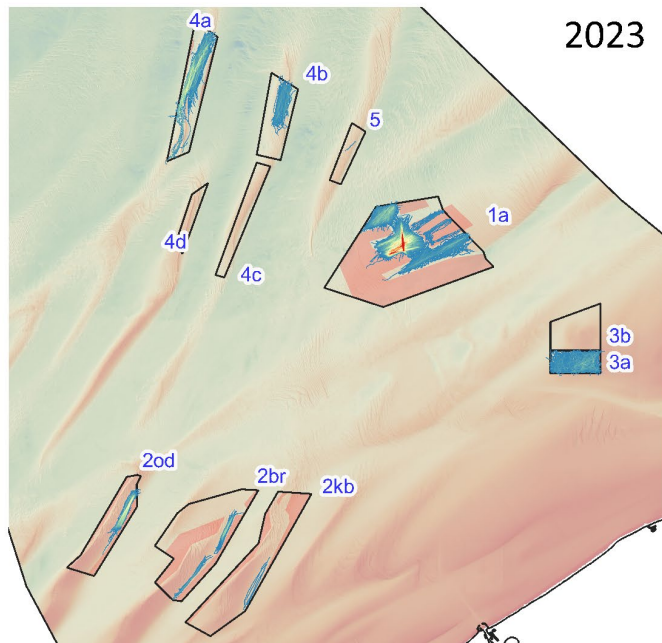

Exploitatievolume voor jaar 6

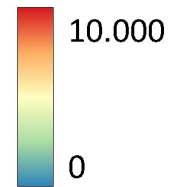
$$\frac{\frac{\sum_{i=1}^n w_i V_i}{\sum_{i=1}^n w_i}}{\sum_{j=1}^C \left(\frac{\sum_{i=1}^n w_i V_i}{\sum_{i=1}^n w_i} \right)} V_{max} = \frac{0.73}{0.73+1.15+0.8} \times 3 \cdot 10^6 m^3 = 0.81 \cdot 10^6 m^3$$

Opvolging van de activiteit

- Automatisch registreersysteem (EMS)
- Automatic Identification System (AIS)
- Applicatie voor het beheer van de aangiften zandwinning

Ontgonnen volume (m³ / ha)
Volume extrait (m³ / ha)
Extracted volume (m³ / ha)

- Zandwingebied
Zone d'extraction de sable
Sand extraction zone
- Gesloten deelzone
Sous-zone fermée
Closed subzone

Algemene informatie

Email * Ontginningsvaartuig *

Laadgegevens

Startdatum ontginning * Starttijd ontginning * Stopdatum ontginning * Stoptijd ontginning *

Nummer ontginningsvaartuig * Reisnummer *

Concessiehouder * Ontginningszone *

Ontgonnen volume (m³) * Beunvolume (m³)

Uitleg verschil in volume

Losgegevens

Losplaats * Gelost volume (m³) *

Startdatum lossing * Starttijd lossing * Stopdatum lossing * Stoptijd lossing *

Lossen op een transportvaartuig?

Transportvaartuig	Gelost volume (m ³)	Start van de lossing	Einde van de lossing	Losplaats	Bestemming	Land van bestemming	Actie
<< < > >>							

Er moet ten minste één lossing worden ingevuld om het formulier in te dienen.

Bevestigen

Opvolging van de activiteit: Automatisch registreersysteem (EMS)

Systeem dat de positie en activiteit (status van de pompen en ontginning) van een ontginningsvaartuig registreert.

Laat toe om de activiteit van een ontginningsvaartuig op te volgen.

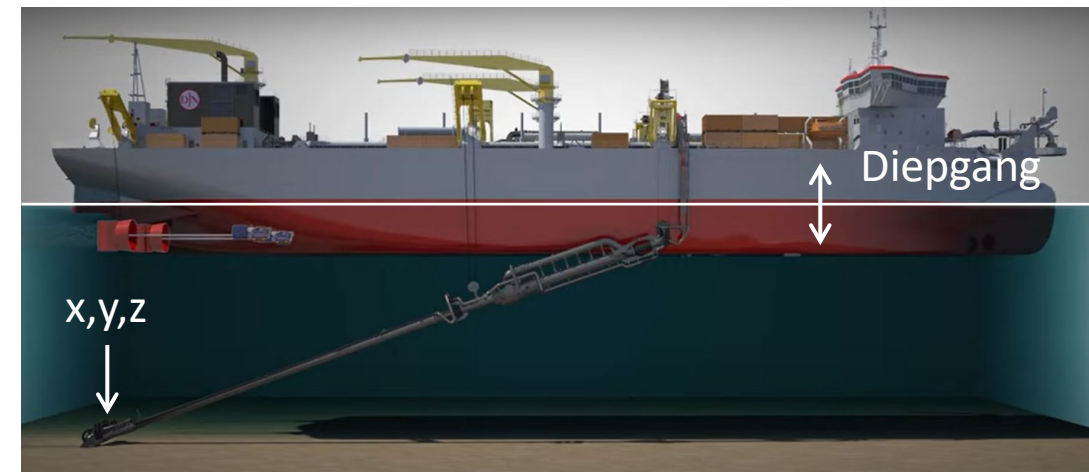
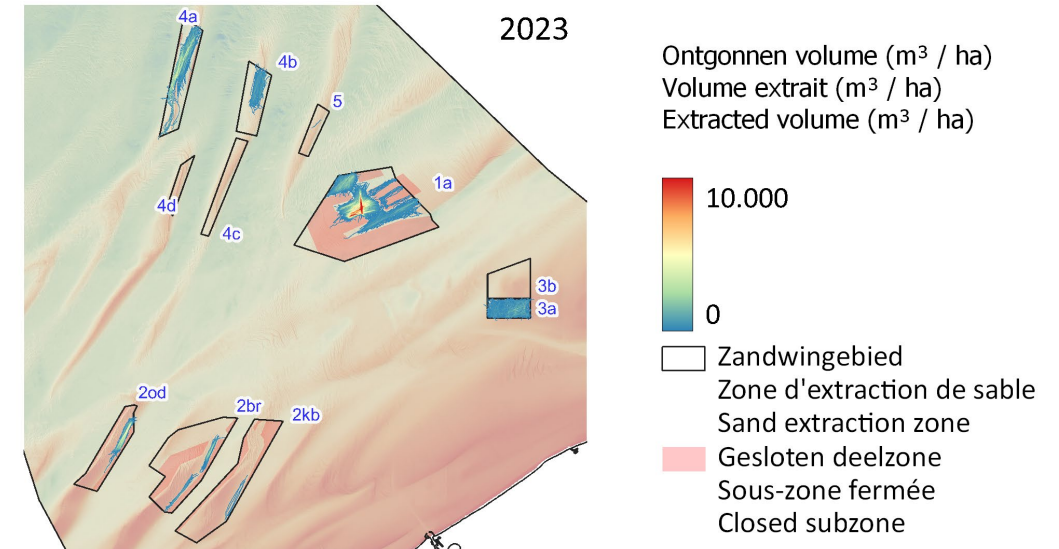
Systeem wordt voorzien door concessiehouder. Moet aan technische specificaties voldoen en het systeem wordt gekeurd.

Recente wijzigingen (08/2024)

- Geen verzegeling meer
- Geen manueel in te stellen parameters meer

Toekomstige wijzigingen (06/2026)

- Positie en diepte van de sleepkop bij het ontginnen vereist
- Diepgang van het ontginningsvaartuig vereist

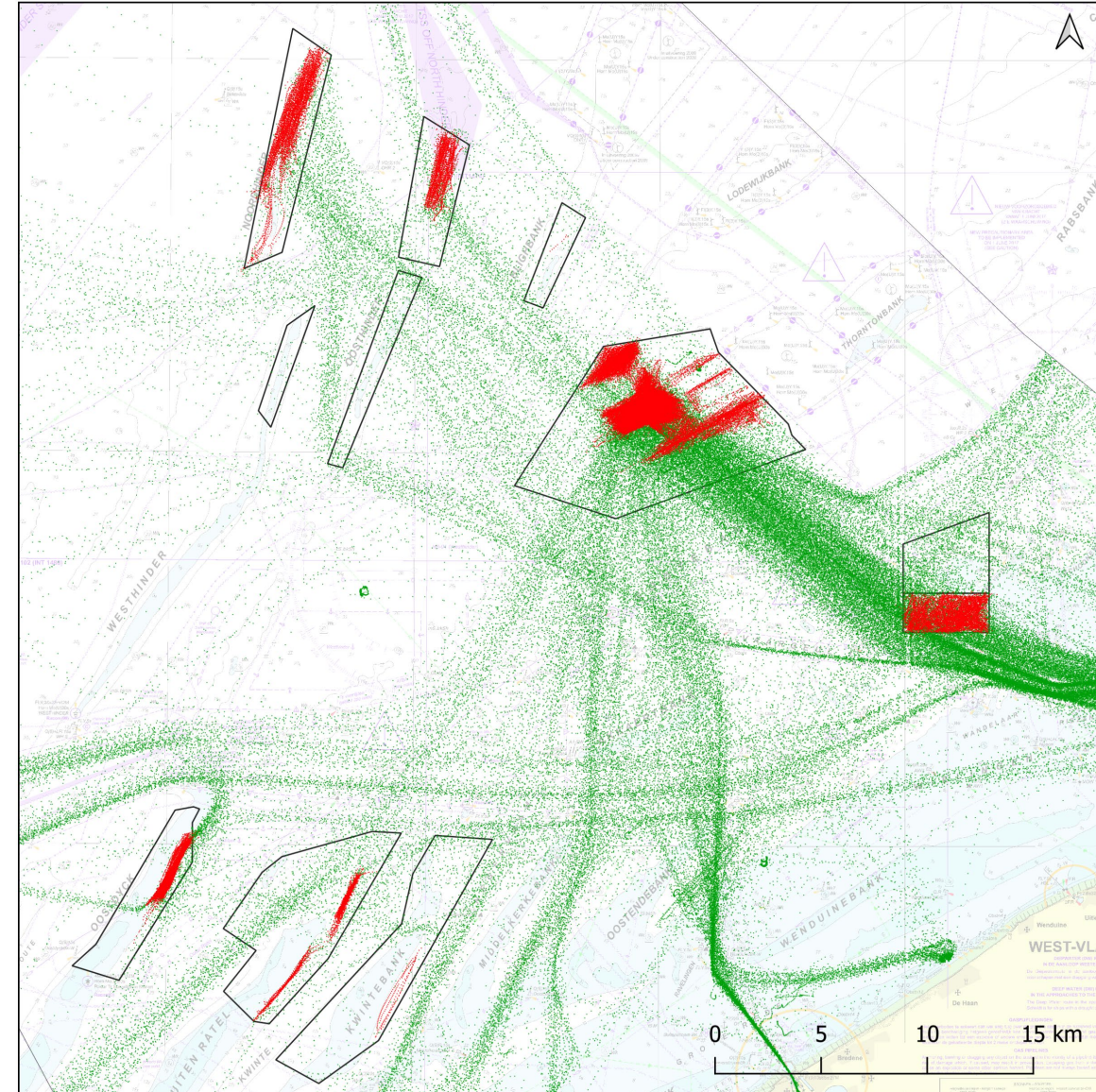
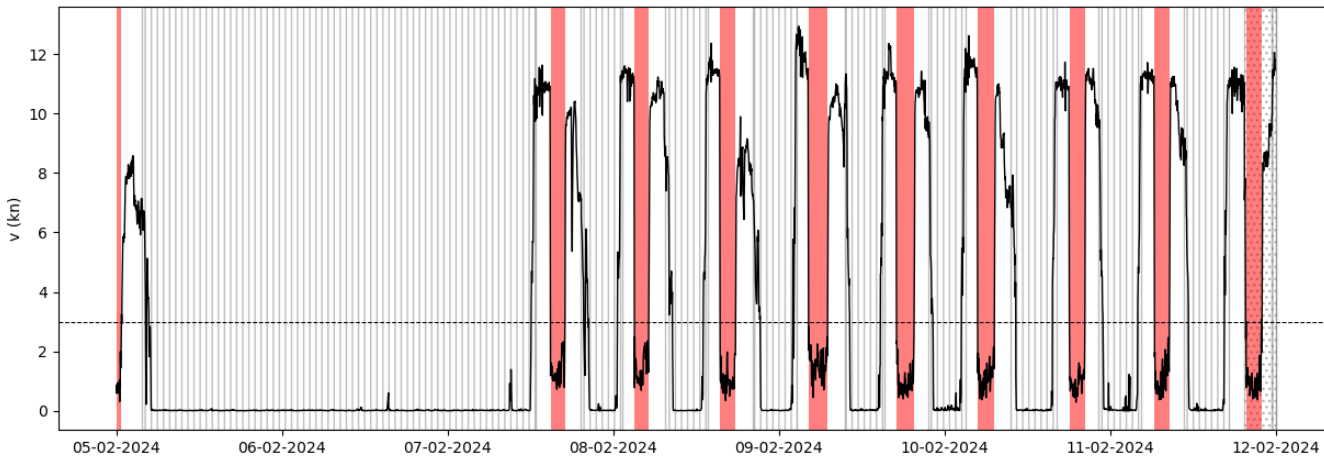
Jan De Nul Group, 2019. Working principles of a Trailing Suction Hopper Dredger.
<https://www.youtube.com/watch?v=GVS0gfTNMhQ>

Opvolging van de activiteit: Automatic Identification System (AIS)

Real-time informatie over de positie van een vaartuig.

Ruimtelijk-temporele analyse van tijdreeksen van de snelheid laat toe om zandwinning te identificeren en op te volgen.

Complementair aan automatisch registreersysteem

Opvolging van de activiteit: Applicatie voor het beheer van de aangiften zandwinning

Van ...

economie
 Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
 Dienst Continentaal Plat

REGISTRATIE
 Helga VANDENREYKEN, Attaché
 North Gate
 Koning Albert II-laan 16
 B-1000 BRUSSEL
 Tel: 02 277 87 78
 https://economie.fgov.be
 Helga.Vandenreyken@economie.fgov.be
 Onderwijsnummer: 0314.595.348

R1600
 80001
 80050

VAARTUIG
 IMO-nummer: 1234567
 Beuvolume: 3000 m³

2024

Verantwoordelijke voor het terugbezorgen
 Concessiehouder (CP30)

Naar ...

economie

ONTGINNINGSCIJFERS

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

E64400C 6-02 V7 p. 1/2

Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
 Dienst Continentaal Plat
 Koning Albert II-laan 16
 1000 Brussel

Naam bedrijf: Concessiehouder
Concessiecode: CP30

Jaar/Maand: 2024/10
Totaal volume (m³): 8.150

Datum laden	Starttijd laden	Bonnummer register	Naam ontginningsvaartuig	Laadplaats	Naam transportvaartuig	Losplaats	Bestemming	Effectief gelost volume (m³)
1/10/24	12:00	80001	Vaartuig	Thorntonbank (1a)		Oostende	Oostende	3.000
5/10/24	15:00	80002	Vaartuig	Thorntonbank (1a)		Vlissingen	Vlissingen	2.950
10/10/24	17:00	80003	Vaartuig	Sierra Ventana (3a)	Transport 1	Borssele	Antwerpen	1.000
10/10/24	17:00	80003	Vaartuig	Sierra Ventana (3a)	Transport 2	Borssele	Brussel	1.200

economie

HOME EXTRACTIEFORMULIER OVERZICHT KAPITEN AFMELDEN

Algemene informatie

Staat*

Laadgegevens

Startdatum ontginning* Starttijd ontginning* Stopdatum ontginning* Stoptijd ontginning*

Nummer ontginningsvaartuig* Reeksnummer*

Concessiehouder* Ontginningszone*

Origineel volume (m³)* Beuvolume (m³)

Weging verschil in volume

Laadgegevens

Laadruimte* Gelost volume (m³)*

Zendruiger

Startdatum laading* Starttijd laading* Stopdatum laading* Stoptijd laading*

Loozen op een transportvaartuig?

Transportvaartuig	Gelost volume (m³)	Start van de laading	Einde van de laading	Laadplaats	Bestemming	Land van bestemming	Actie

Er moet ten minste één laading worden ingevoerd om het formulier in te dienen.

Bevestigen

economie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
 Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
 Dienst Continentaal Plat

VAARTUIG

IMO-nummer: 1234567
 Beuvolume: 3000 m³

Reserveregister te gebruiken bij onbeschikbaarheid van de applicatie.

Registre de réserve à utiliser en cas d'indisponibilité de l'application.
 Reserve register to be used in case the application is unavailable.

Contactgegevens

Dienst Continentaal Plat
 North Gate
 Koning Albert II-laan 16
 B-1000 Brussel
 copco@economie.fgov.be
 Onderwijsnummer: 0314.595.348

Florian Barette, Attaché
 florian.barette@economie.fgov.be
 +32 2 277 85 18

Helga Vandenreyken, Attaché
 helga.vandenreyken@economie.fgov.be
 +32 2 277 87 78

Opvolging van de activiteit: Applicatie voor het beheer van de aangiften zandwinning

1 - Kapitein ontginningsvaartuig
Aangiftes indienen en losbon genereren
(+ aanpassing binnen de 24 uur)
Aangiftes visualiseren

Opvolging van de activiteit: Applicatie voor het beheer van de aangiften zandwinning

2 - Concessiehouder
Aangiften visualiseren,
aanpassen en valideren

DBM
Building Materials

BELMAGRI
ZAND EN GRIND

n.v. **Ch. Kesteleyn** S.A.

1 - Kapitein ontginningsvaartuig
Aangiftes indienen en losbon genereren
(+ aanpassing binnen de 24 uur)
Aangiftes visualiseren

Opvolging van de activiteit: Applicatie voor het beheer van de aangiften zandwinning

2 - Concessiehouder
Aangiften visualiseren,
aanpassen en valideren

DBM
Building Materials

BELMAGRI
ZAND EN GRIND

n.v. **Ch. Kesteleyn** S.A.

3 - Dienst Continentaal Plat
Aangiften visualiseren en
beheer applicatie

1 - Kapitein ontginningsvaartuig
Aangiftes indienen en losbon genereren
(+ aanpassing binnen de 24 uur)
Aangiftes visualiseren

Vergoedingen

- Financiering van de continue monitoring en beheer van zandwinning
- Vergoeding = volume x vast bedrag of minimum jaarlijkse vergoeding (€ 30.000)
- Na 2028 worden de vaste bedragen geïndexeerd

Jaar	Zand Sector 3 (€/m³)	Zand Andere sectoren (€/m³)	Grind (€/m³)
2024	0,46	0,71	1,51
2025	0,67	1,00	2,00
2026	0,84	1,25	2,50
2027	0,84	1,25	2,50
Vanaf 2028	1,00	1,50	3,00

Vergoedingen

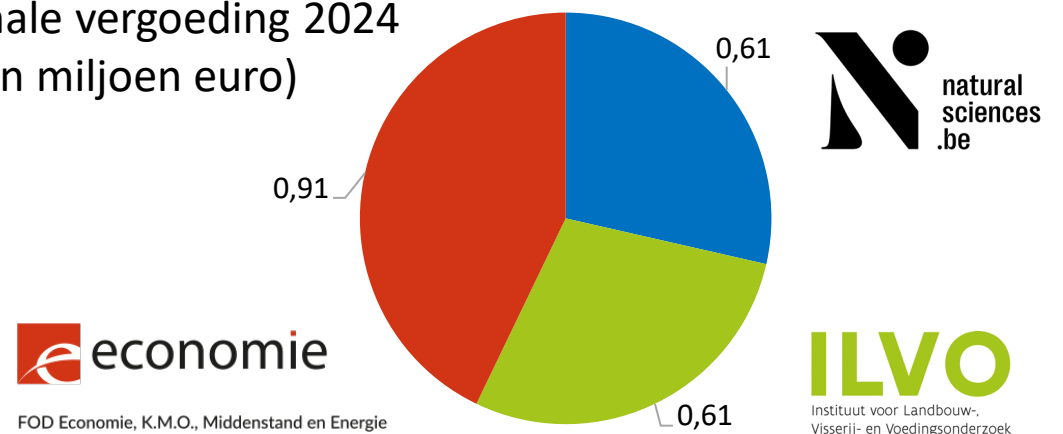
Gewestelijke overheidsdiensten betalen geen vergoeding

Vergoedingen worden verdeeld tussen FOD Economie, BMM en ILVO op basis van de volgende verdeelsleutel:

- FOD Economie (3/7)
- BMM (2/7)
- ILVO (2/7)

Maximale vergoeding 2024
(in miljoen euro)

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen? Opmerkingen?